

BC-104

May-2015

B.Com., Sem.-IV**CC-207 : Production Management**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

1. (અ) ઉત્પાદન સંચાલનનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. 6
અથવા
ઉત્પાદન આયોજનનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) તફાવત સમજાવો : (ગમે તે એક) 4
(1) જોબ ઉત્પાદન - બેચ ઉત્પાદન
(2) ઉત્પાદન આયોજન - ઉત્પાદન અંકુશ
- (ક) ઉત્પાદન અંકુશના ઉદ્દેશો જણાવો. (ગમે તે ચાર) 4
અથવા
ઉત્પાદન સંચાલનના ચાર લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
2. (અ) વૈજ્ઞાનિક ખરીદી એટલે શું ? વૈજ્ઞાનિક ખરીદીના મહત્વની ચર્ચા કરો. 6
અથવા
વૈજ્ઞાનિક ખરીદીના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) 4
(1) બનાવવું કે ખરીદવું અંગેનો નિર્ણય
(2) વિકેન્દ્રીત ખરીદીની પદ્ધતિ
- (ક) કેન્દ્રીત ખરીદીની પદ્ધતિનું મહત્વ સમજાવો. 4
અથવા
વૈજ્ઞાનિક ખરીદીના ચાર હેતુઓ જણાવો.

3. (અ) માલસામગ્રી અંકુશના કાર્યો સમજાવો. 6
 અથવા
 માલસામગ્રી અંકુશનું મહત્વ સમજાવો.
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) 4
 (1) અબક વિશ્લેષણ
 (2) VED (વેડ) વિશ્લેષણ
- (ક) માલસામગ્રીની વિવિધ સપાટી 4
 અથવા
 માલસામગ્રીના પ્રકાર
4. (અ) નવીન પેદાશ સ્વીકાર પ્રક્રિયાની ચર્ચા કરો. 6
 અથવા
 નવીન વસ્તુને બજારમાં રજુ કરવાની મુશ્કેલીઓ સમજાવો.
- (બ) પેદાશ-મિશ્રનો ખ્યાલ સમજાવો. 4
 અથવા
 વસ્તુ સરલીકરણનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.
- (ક) ઉત્પાદન વૈવિધ્યીકરણનું મહત્વ સમજાવો. 4
 અથવા
 ઉત્પાદન વૈવિધ્યીકરણ પર અસર કરતાં પરિબલો જણાવો.
5. ટૂંકમાં જવાબ આપો : 14
- (1) બ્લેકેટ ખરીદી એટલે શું ?
 - (2) સતત ઉત્પાદન એટલે શું ?
 - (3) FSN વિશ્લેષણ સમજાવો.
 - (4) પ્રક્રિયા વિન્યાસ એટલે શું ?
 - (5) આર્થિક વરદી જથ્થો કોને કહેવાય ?
 - (6) માલસામગ્રીનું પ્રમાણીકરણ એટલે શું ?
 - (7) નવી વસ્તુ એટલે શું ?
 - (8) વિચારસર્જન - સમજાવો.
 - (9) તૈયાર માલ એટલે શું ?
 - (10) પેદાશ નિષ્ફળતા માટેના બે કારણો આપો.
 - (11) નવી પેદાશનું વ્યાપારીકરણ એટલે શું ?
 - (12) સમગ્રલક્ષી માર્કેટીંગ અભિગમનો અર્થ આપો.
 - (13) પેદાશ-મિશ્રની સુસંગતતા એટલે શું ?
 - (14) અપવાદ દ્વારા સંચાલન કોને કહેવાય ?

Seat No. : 22208

BC-104

May-2015

B.Com., Sem.-IV

CC-207 : Production Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate marks.

1. (A) Explain the scope of Production Management. 6
OR
Explain the importance of Production Management
- (B) Explain the difference : (any one) 4
(1) Job production and Batch production.
(2) Production planning and Production control.
- (C) Discuss the objective of production control (any four). 4
OR
Discuss four characteristics of production management.
2. (A) What is scientific purchasing ? Discuss importance of scientific purchasing. 6
OR
Explain the principles of scientific purchasing.
- (B) Write short notes : (any one) 4
(1) Make or Buy decision
(2) Decentralised purchasing system
- (C) Explain the importance of centralized purchasing system. 4
OR
Explain four objectives of scientific purchasing.

- 6**
3. (A) Explain the functions of Inventory control.
OR
 Explain the importance of Inventory control.
- 4**
- (B) Write short notes : (any one)
 (1) ABC Analysis
 (2) VED Analysis
- (C) Various levels of Inventory.
OR
 Types of Inventory.
4. (A) Discuss the new product Adoption process.
OR
 Explain the problems of launching new product in the market.
- 6**
- (B) Explain the concept of product mix.
OR
 Discuss the importance of product simplification.
- 4**
- (C) Explain the importance of product diversification
OR
 Explain the factors affecting of product diversification.
- 4**
5. Answer in brief :
- 14**
- (1) What is blanket purchase ?
 - (2) What is continuous production ?
 - (3) Explain FSN analysis.
 - (4) What is process layout ?
 - (5) What is economic ordering quantity ?
 - (6) What is standardization of inventories ?
 - (7) What is new product ?
 - (8) Explain the 'Idea generation'.
 - (9) What is finished goods ?
 - (10) Write any two reasons for product failure.
 - (11) What is commercialization of a new product ?
 - (12) Give the meaning of mass marketing approach.
 - (13) What is product mix consistency ?
 - (14) What is Management by exception ?